

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
EUROPOS REIKALŲ KOMITETO
2019 M. PAVASARIO SESIJOS IR 2019 M. TARPSESIJINIO LAIKOTARPIO (IKI
RUDENS SESIJOS) DARBO ATASKAITA
(2019 M. KOVO 10 D. – 2019 M. RUGSĖJO 9 D.)**

BENDROJI INFORMACIJA

Teisės aktų projektų svarstymas	
Seimo pavedimai dėl teisės aktų projektų, bendras sk.	3
iš jų: kaip pagrindiniam komitetui	1
kaip papildomam komitetui	2
Kitų komitetų prašymu ar komiteto iniciatyva pateiktos išvados	1
Posėdžiai ir klausymai	
Komiteto posėdžiai	61
iš jų: išvažiuojamųjų	1
Parlamentinė kontrolė	
Svarstytų parlamentinės kontrolės klausimų bendras sk.	
<i>Tarybos</i>	34
<i>Pozicijos</i>	166
<i>Ataskaitos</i>	50
<i>Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimo stebėseną</i>	2
<i>Kiti parlamentinės kontrolės klausimai</i>	17
Komiteto priimtų nuomonių	-
Komiteto priimtų sprendimų	2
Seimo valdybos sprendimu (komiteto iniciatyva) ir komiteto sprendimu sudarytos darbo grupės	2
Komiteto organizuoti renginiai	
Komiteto organizuotos konferencijos, seminarai, diskusijos	-
<i>Organizuotos konferencijos/minėjimai</i>	1
<i>Video konferencijos</i>	-
<i>Seminarai</i>	-
<i>Diskusijos</i>	-
Tarptautiniai ryšiai	
Komiteto priimtų užsienio delegacijų sk.	2
iš jų: susitikimai, organizuoti komiteto iniciatyva	
Surengta komiteto delegacijų išvykų į užsienį	13
Pareiškimų, raštų nagrinėjimas ir rengimas	
Gauta pareiškimų, raštų ir kitų dokumentų	113
Parengta atsakymų ir raštų	226

I. EUROPOS REIKALŲ KOMITETO STRUKTŪRA

2012 m. lapkričio 20 d. Lietuvos Respublikos Seimas nutarimu Nr. XII-11 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ (Žin., 2012, Nr. 135-6889; 2013, Nr. 9-345) nustatė, kad Seimo Europos reikalų komitetą (toliau – Komitetą) sudaro 25 nariai.

2019 m. liepos 25 d. Lietuvos Respublikos Seimas nutarimu „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo (2019-07-25 Nr. XIII-2397) patvirtino 6 Komiteto pirmininko pavaduotojus. Komiteto pirmininko pavaduotojų kvotos paskirstytos taip: po vieną atstovą nuo Seimo Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos – Rūta Miliūtė, Tėvynės Sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos – Andrius Kubilius, kurį 2019 m. liepos 25 d. pakeitė Žygimantas Pavilionis, Lietuvos Respublikos Liberalų Sąjūdžio frakcijos – Arūnas Gelūnas, kuris Seimo nario mandato atsisakė 2019 m. balandžio 1 d., LSDP frakcijos – Rasa Budbergytė, Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos – Jaroslavas Narkevičius ir Mišrios Seimo narių grupės – Aušra Maldeikienė, kuri išrinkta Europos parlamento nare neteko Seimo nario įgaliojimų 2019 m. birželio 30 d., Komiteto pirmininko pareigose pakeisti deleguotas Mindaugas Puidokas.

Komiteto sudėtis ataskaitiniu laikotarpiu keitėsi. Prasidedant Seimo VI (pavasario) sesijai Komitetui priklausė: Aušrinė Armonaitė, Audronius Ažubalis, Linas Balsys, Juozas Bernatoniš, Rasa Budbergytė, Viktorija Čmilytė-Nielsen, Arūnas Gelūnas, Jonas Jarutis Gediminas Kirkilas, Dainius Kreivys, Andrius Kubilius, Aušra Maldeikienė, Bronius Markauskas, Kęstutis Masiulis, Rūta Miliūtė, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Jaroslavas Narkevičius, Virgilijus Poderys, Mindaugas Puidokas, Ingrida Šimonytė, Egidijus Vareikis, Juozas Varžgalys, Virginija Vingrienė, Emanuelis Zingeris. 2019 m. balandžio 1 d. Komitetą paliko Arūnas Gelūnas, 2019 m. balandžio 10 d. Komitetą paliko Bronius Markauskas (2019 m. kovo 3 d. savivaldybių tarybų rinkimuose išrinktas Klaipėdos rajono meru), 2019 m. birželio 30 d. komitetą paliko Aušra Maldeikienė (išrinkta europarlamentare per 2019 m. gegužės 26 d. rinkimus į Europos Parlamentą), 2019 m. liepos 1 d. Komitetą paliko Andrius Kubilius (išrinktas europarlamentaru per 2019 m. gegužės 26 d. rinkimus į Europos Parlamentą), 2019 m. liepos 10 d. prie Komiteto prisijungė Simonas Gentvilas, 2019 m. liepos 24 d. prie Komiteto prisijungė Juozas Imbrasas.

Ataskaitiniu laikotarpiu Komiteto pirmininkas G. Kirkilas būdamas Seimo Pirmininko pavaduotoju įėjo į Seimo valdybos sudėtį; Komiteto narė I. Šimonytė vadovavo Audito komitetui; Komiteto narys J. Bernatoniš – Užsienio reikalų komitetui. Komiteto narys Juozas Imbrasas vadovavo Aplinkos apsaugos komitetui.

S. Gentvilas buvo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininko pavaduotojas; D. Kreivys užėmė Ekonomikos komiteto pirmininko pavaduotojo pareigas; E. Vareikis – Užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas. B. Markauskas buvo Migracijos komisijos pirmininkas; V. Poderys – Energetikos ir darnios plėtros komisijos pirmininkas; R. Morkūnaitė-Mikulėnienė – Laisvės premijų komisijos pirmininkė; K. Masiulis – Migracijos komisijos pirmininko pavaduotojas.

Komitete atstovaujami maždaug visi Seimo komitetai, išskyrus: Kaimo reikalų komitetą, Socialinių reikalų ir darbo komitetą, Teisės ir teisėtvarkos komitetą.

II. EUROPOS SĄJUNGOS TARYBOS ATITINKAMŲ SRIČIŲ KLAUSIMŲ PARLAMENTINĖ KONTROLĖ

1. Europos Sąjungos Aplinkos tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko vienas Europos Sąjungos (toliau – ES) Aplinkos tarybos posėdis. Komitetas pritarė

Lietuvos Respublikos pozicijoms, vykstant į 2019 m. birželio mėn. ES Aplinkos tarybos posėdį bei išklause ataskaitą po jo. Tarybos posėdyje buvo pasiektas bendrasis požiūris dėl *Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl minimalių reikalavimų pakartotiniam vandens naudojimui*. Reglamentu siekiama mažinti vandens trūkumą ES ir sudaryti palankesnes sąlygas pakartotinai naudoti išvalytą miestų nuotekų vandenį žemės ūkio paskirties žemei drėkinti, kartu užtikrinant visuomenės sveikatos ir aplinkos apsaugą. Reglamente nustatomi minimalūs regeneruoto vandens kokybės ir stebėsenos reikalavimai, apibrėžiamas rizikos valdymo procesas, kurį turės vykdyti regeneravimo įrenginių veiklos vykdytojai, reikalavimai leidimo išdavimui, kompetentingų institucijų prievolė tikrinti regeneruoto vandens atitiktį leidime nurodytoms sąlygoms, keitimosi informacija tarp kompetentingų valstybių narių institucijų tvarka. Komitetas pritarė Lietuvos pozicijai ir siūlomam išvadų projektui, kuriame pabrėžiama tai, kad turi būti atsižvelgiama į šalių geografinius ir klimatinius ypatumus ir kad šalyse, kurios nepatiria vandens trūkumo, neturėtų būti privaloma naudoti išvalytas nuotekas ir išvengta nereikalingų investicijų. Taryboje įvyko pasikeitimas nuomonėmis dėl *Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2019 m. aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūra. Europa saugo savo piliečius ir gerina jų gyvenimo kokybę“*. 2019 m. ataskaitoje įvardijami šie pagrindiniai ES aplinkos politikos įgyvendinimo Lietuvoje iššūkiai: atliekų tvarkymo tikslų po 2020 m. įgyvendinimas; miesto nuotekų valymo problemos; nepakankamas „Natura 2000“ teritorijų plotas; kryptingesnis Europos struktūrinių fondų naudojimas (ypač atliekų ir nuotekų tvarkymo srityse); nepakankami administraciniai pajėgumai ir gebėjimai; nepakankamas ekologinių inovacijų veiksmingumas ir išteklių produktyvumas. Komitetas pritarė Lietuvos pozicijai, teigiamai vertindamas peržiūros procesą ir jo rezultatus, kurie padeda tobulinti nacionalinę teisę, stiprinti aplinkosaugą ir mažinti atotrūkį tarp kitų sektorinių politikų bei skatina efektyvius bendradarbiavimo formatus, akcentuotina tai, kad naujoje Daugiametėje finansinėje programoje aplinkosaugai turi būti skiriamas deramas dėmesys.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdyje svarstytais klausimais ir išklause ataskaitas po Tarybos posėdžių.

2. Bendrųjų reikalų ir Europos Vadovų Tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko šeši ES Bendrųjų reikalų tarybos (toliau - BRT) posėdžiai, iš kurių vienas buvo skirtas sanglaudos klausimams, dvi specialiosios tarybos dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES (BRT 50 str.) posėdžiai, du Europos Vadovų Tarybos (toliau - EVT) susitikimai ir trys specialiosios Vadovų Tarybos, dvi iš kurių buvo skirtos JK išstojimui iš ES (EVT 50 str.) ir vienas specialusis EVT susitikimas, skirtas aukščiausių ES institucijų vadovų paskyrimui.

Pagrindiniai BRT posėdžiuose svarstyti klausimai: *Daugiametė finansinė programa; Pasirengimas EVT susitikimams; EVT sprendimų įgyvendinimas; Teisinė valstybė Lenkijoje; Sąjungos vertybės Vengrijoje; Europos Komisijos (toliau – EK) komunikatas dėl tolesnio teisinės valstybės stiprinimo; ES plėtros politikos ir stabilizacijos bei asociacijos procesas; Darni Europa – iki 2030; Klimato kaita; Europos semestras; Euro zonos klausimai; ES veiksmai kovojant su dezinformacija; ES Tarybai pirmininkaujančios Suomijos prioritetai*.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdyje svarstytais klausimais ir išklause ataskaitas po Tarybos posėdžių.

BRT (50 str.) posėdžiuose buvo svarstomos papildomos ES garantijos Airijos ir Šiaurės Airijos sienos klausimu bei JK išstojimo iš ES atidėjimo klausimas. Komiteto nariai pritarė LR pozicijoms bei išklauė ministro ataskaitas po BRT (50 str.) posėdžių.

Per ataskaitinį laikotarpį įvykusiuose EVT posėdžiuose buvo svarstomi šie klausimai: *Daugiametė finansinė programa; Laisvi ir sąžiningi rinkimai; Kova su dezinformacija; Darbo vietų kūrimas, ekonomikos augimas ir konkurencingumo didinimas; 2019-2024 m. strateginė ES darbotvarkė; Euro zonos klausimai; Išorės santykiai (santykiai su Rusija, Turkija, Kinija); Klimato kaita.*

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdyje svarstytais klausimais ir išklauė ministro ataskaitas po Tarybos posėdžių.

EVT (50 str.) susitikimuose buvo svarstomos *papildomos ES garantijos Airijos ir Šiaurės Airijos sienos klausimu bei JK išstojimo iš ES atidėjimo klausimas*. Susitikimuose buvo patvirtinti dokumentai, suteikiantys papildomų garantijų Airijos ir Šiaurės Airijos sienos klausimu: dokumentas, paaiškinantis JK išstojimo iš ES sutartį ir bendras papildomas pareiškimas dėl politinės deklaracijos dėl ateities santykių. JK išstojimo iš ES data buvo atidėta du kartus – iki 2019 m. gegužės 22 d. bei iki 2019 m. spalio 31 d.

Specialaus EVT susitikimo metu buvo priimti sprendimai *dėl aukščiausių ES institucijų vadovų paskyrimų*.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdyje svarstytais klausimais bei išklauė ministro ataskaitas po EVT (50 str.) susitikimų ir specialaus EVT susitikimo.

2019 m. birželio 21 d. Komitetui buvo pristatytos Lietuvos Respublikos pozicijos prieš vykstant į ES BRT posėdį, kuriame svarstyti Sanglaudos politikos klausimai. Tarybos posėdyje vyko diskusija ir apsikėitimas nuomonėmis dėl ES sanglaudos politikos po 2020 m. Diskutuota, kaip būtų galima nacionaliniu lygmeniu ir vykdant regioninį fondų programavimą atsižvelgti į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas ir kaip kuo efektyviau panaudoti sanglaudos lėšas siekiant patikimo ekonomikos valdymo ir tuo pat metu kuo didesnio šių lėšų poveikio regioninių skirtumų mažinimui.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms prieš vykstant į Tarybos posėdį ir išklauė ministro ataskaitą po šio Tarybos posėdžio.

3. Europos Sąjungos Ekonomikos ir finansų tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko keturi ES Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos (toliau – Ecofin) posėdžiai. Juose daugiausia dėmesio skirta mokesčių politikai: *nagrinėti PVM įgyvendinimo taisyklės e. prekybos srityje, akcizų, skaitmeninių paslaugų mokesčio klausimai*. Taryboje taip pat svarstyti *Europos semestro klausimai, patvirtinta Bankų sąjungos pažangos ataskaita, diskutuota dėl Pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos*, kuria įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas finansinių sandorių mokesčio srityje, aptartas nuosavų išteklių ir galimų naujų pajamų šaltinių klausimas 2021–2027 m. ES daugiametėje finansinėje programoje.

Prieš Ecofin tarybos posėdžius vykusiuose Euro grupės susitikimuose buvo nagrinėjami Graikijos po-pograminės priežiūros, Ekonominės ir pinigų sąjungos gilinimo klausimai, daug dėmesio skirta Biudžeto priemonės, skirtos konvergencijai ir konkurencingumui, aptarimui, vadovaujantis 2018 m. gruodžio 14 d. Euro zonos Aukščiausio lygio vadovų susitikime pasiektu politiniu sutarimu dėl konkrečių veiksmų Ekonominėi ir pinigų sąjungai stiprinti, kuomet vadovai įgaliojo Euro grupę dirbti, rengiant konvergencijos ir konkurencingumo biudžeto priemonę, skirtą euro zonai, ES Daugiametės finansinės programos kontekste. Euro darbo grupės posėdžiuose vyko detalios diskusijos dėl biudžeto priemonės išlaidų (kas iš šios priemonės turėtų būti finansuojama – struktūrinės reformos ar/ ir investicijos), pajamų (iš kokių lėšų šis instrumentas turėtų būti finansuojamas – iš ES nuosavų išteklių ar papildomų asignuotųjų pajamų) bei valdysenos (sprendimų priėmimo, įgyvendinimo mechanizmo).

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdžiuose svarstytais klausimais, išklause ataskaitas po Tarybos posėdžių. Suteikdamas mandatą atstovauti Tarybos posėdžiuose ir pristatyti Lietuvos Respublikos pozicijas juose, Komitetas taip pat reguliariai išklause informaciją apie klausimus, svarstomus euro grupės susitikimuose, vykstančiuose prieš Ecofin Tarybos posėdžius.

4. Europos Sąjungos Konkurencingumo (vidaus rinka, pramonė, moksliniai tyrimai ir kosmosas) tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko vienas ES Konkurencingumo tarybos posėdis, kuriame nagrinėti *vidaus rinkos, pramonės, mokslinių tyrimų, kosmoso klausimai*. Taryboje buvo svarstytos ES Tarybos išvados dėl: *atnaujinto požiūrio į konkurencingą Bendrąją rinką, Europos pramonės politikos strategijos, turizmo sektoriaus, kaip ES darnaus augimo, darbo vietų ir socialinės sanglaudos varomosios jėgos, konkurencingumo bei kosmoso sektoriaus galimybių*. Prie su teisėkūros veikla nesusijusių klausimų buvo pristatytas Pirmininkaujančios valstybės parengtas dokumentas skirtas aptarti *mokslinius tyrimus ir inovacijas skatinant konkurencingesnę ES*. Dokumente akcentuojama, kad dabartiniame ekonominiame kontekste ES susiduria su naujais iššūkiais, reikalaujančiais staigaus bendro atsako ES lygiu (pvz.: bioįvairovės apsauga, visuomenės senėjimas, kt.), todėl ir ES, ir valstybės narės turi bendradarbiauti investuojant ir sutelkiant finansinius resursus ir gebėjimus aukščiausio lygio mokslinių tyrimų ir inovacijų projektams vykdyti.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijai Tarybos posėdyje svarstytais klausimais ir išklause ataskaitą po Tarybos posėdžio.

5. Europos Sąjungos Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko vienas ES Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto tarybos posėdis.

Gegužės 22-23 d. vykusiame Tarybos posėdyje už jaunimą atsakingi ministrai priėmė Tarybos išvadas *dėl jaunimo ir būsimo darbo, rezoliuciją dėl ES jaunimo dialogo valdymo gairių*, diskutavo apie *jaunuolius kaip demokratijos skleidėjus ES* bei išklause informaciją apie *pasaulinę už jaunimą atsakingų ministrų konferenciją ir Jaunimo forumą „Lisabona 21“ ir apie programos „DiscoverEU“ įgyvendinimą*.

Už švietimą atsakingi ministrai priėmė Tarybos išvadas *dėl įgūdžių tobulinimo kryptų, rekomendacijas dėl visapusiško požiūrio į kalbų mokymą ir mokymąsi ir dėl kokybiškų ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros sistemų*. Ministrai taip pat diskutavo apie *Europos ateities kūrimą* sąsajoje su švietimo ir mokymo indėliu į socialinės sanglaudos didinimą, *apie iššūkius ir galimybes naudojant dirbtinį intelektą švietime* bei išklause informaciją apie švietimą ir kovą su antisemitizmu.

Už kultūrą atsakingi ministrai priėmė Tarybos išvadas *dėl jaunųjų kūrybiškų kartų, bendros gamybos kūrinių*, diskutavo apie kovą su dezinformacija ir jos poveikį *ES piliečių pasitikėjimo žiniasklaida atkūrimui, apie kultūros ateitį skaitmeniniame pasaulyje* bei išklause informaciją apie *HU Vesprėmo miesto kandidatūrą tapti Europos kultūros sostine 2023 m.*

Už sportą atsakingi ministrai priėmė Tarybos išvadas *dėl negalių turinčių asmenų galimybių sportuoti, rezoliuciją dėl atstovavimo ES VN ir pozicijų derinimo prieš WADA posėdžius ir pasirengimo WADA posėdžiams praktinės tvarkos*. Ministrai diskutavo apie vaikų ir jaunuolių dalyvavimo sporto veikloje didinimą, išklause informaciją apie pasaulinės antidopingo agentūros (WADA) posėdžius, tolesnius Europos Tarybos konvencijos dėl kovos su manipuliavimu sporto varžybomis veiksmus.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdyje svarstytais klausimais ir išklause ataskaitas po Tarybos posėdžių.

6. Europos Sąjungos Transporto, telekomunikacijų ir energetikos tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko du ES Transporto, telekomunikacijų ir energetikos tarybos (toliau –TTE) posėdžiai (*transporto klausimai*). TTE taryboje (*transporto klausimais*) buvo patvirtintas bendrasis požiūris *dėl reglamento dėl elektroninės krovinių vežimo informacijos (eFTI)*, pritarta pažangos ataskaitai *dėl reglamento dėl supaprastinimo priemonių transeuropiniam transporto tinklui (TEN-T) įgyvendinti*. Pagrindinis pasiūlymo tikslas - supaprastinti leidimų išdavimo taisykles siekiant palengvinti transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) užbaigimą.

Taip pat Taryboje pritarta pažangos ataskaitoms *dėl Judumo dokumentų rinkinio I. Direktyva, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2006/1/EB dėl išnuomotų transporto priemonių naudojimo*. Pagrindinis šio pasiūlymo tikslas – užtikrinti vienodą visos ES vežėjų prieigą prie nuomojamų transporto priemonių rinkos, taip pat užtikrinti vienodą reglamentavimo sistemą visoje ES ir suteikti galimybę vežėjams kuo veiksmingiau vykdyti transporto veiklą. EK tikisi, kad Suomijos pirmininkavimo ES Tarybai metu pavyks pagaliau pasiekti bendrąjį požiūrį. *Direktyva, kuria iš dalies keičiama Direktyva 1999/62 dėl Eurovinjetės (kelių apmokestinimo direktyva)*. Pagrindiniai pasiūlymo elementai: siūloma įtraukti autobusus, lengvuosius automobilius ir furgonus, tokiu būdu užtikrinant nuoseklesnį infrastruktūros naudojimo kainų nustatymą visame kelių transporto sektoriuje; siūloma, kad kelių mokesčiai atspindėtų šių teršalų išmetimo lygį, t. y. mokesčius rinkti ne pagal Euro klases, o pagal CO₂; siūloma įvesti spūsčių mokestį. Komitetas pritarė, Lietuvos pozicijai, kurioje išreikštas pagrindinis pasiūlymo tikslas – principo „teršėjas moka“ stiprinimui visoje ES. Šio principo ir rinkliavų stiprinimas padės efektyviau kovoti su klimato kaita ir oro tarša, kurią sukelia krovininis kelių transportas, o tai yra itin svarbu, atsižvelgiant į Lietuvai nustatytus emisijų tikslus.

Komitete aptarti EK pateikti teisės aktų kelių transporto - Judumo dokumentų (*Mobility Package*) rinkinio I aktualiausi Lietuvai EK pasiūlymų elementai. 2019 m. gruodžio 3-4 d. ES Taryboje buvo patvirtintas bendrasis požiūris dėl Judumo dokumentų rinkinio I ir 2019 m. balandžio 4 d. EP patvirtinta pozicija, kuri Lietuvai yra nepalanki dėl reikalavimo periodiškai grąžinti transporto priemonę į registracijos šalį. Be pastarojo reikalavimo probleminiais Judumo dokumentų rinkinio I elementai išskirti: selektyvus vairuotojų komandiravimas (vietos minimalaus atlyginimo mokėjimas); įvedami papildomi apribojimai kabotažo rinkoje; draudimas ilsėtis vilkiko kabinoje; komandiravimo nuostatų taikymas trečiųjų šalių vežėjams. Komitetas, atsižvelgiant į svarstymo eigą dėl Judumo dokumentų rinkinio I pasiūlymų ES institucijose, paprašė Susisiekimo ministerijos laiku informuoti Seimą apie Judumo dokumentų rinkinio I teksto pakeitimą ir/arba Lietuvos Respublikos pozicijos atnaujinimą.

Ataskaitiniu laikotarpiu vyko vienas TTE tarybos posėdis (*energetikos klausimai*). ES Taryboje priimtose pirmininkaujančios Rumunijos parengtos Tarybos išvados „*Energetikos sistemų ateitis Energetikos sąjungoje, siekiant perėjimo į švarią energetiką ir energetikos ir klimato kaitos tikslų 2030 m. ir vėliau pasiekimo*“. Išvadose dėmesys skiriamas investicijų poreikiams, energetikos infrastruktūros vystymui, energetikos sistemų modernizavimui, inovatyviems sprendimams bei technologijoms, skaitmenizavimui, skirtingų energetikos sektorių integracijai. Lietuvai labai svarbu, kad išvadų projekte konkrečiai įvardintas prioritetas užtikrinti visų ES valstybių narių elektros sistemų sinchronizaciją su Europos sistemomis. Taip pat ES TTE posėdyje buvo pasikeista nuomonėmis apie naujausius įvykius ES išorės energetikos politikos srityje *dėl išorinių energetikos santykių*. ES Tarybai pirmininkaujančios Rumunijos nuomone, ypatingas dėmesys ES išorės energetikos politikos srityje turėtų būti skiriamas ES santykių su tokiais pagrindiniais partneriais, kaip Afrika, JAV, Kinija, Rytų ir Viduržemio jūros (vadinamasis „EastMed“) formatu išlaikymui ir stiprinimui.

Ataskaitiniu laikotarpiu vyko vienas ES TTE Taryba (*telekomunikacijų klausimai*) posėdis, kuriame teisėkūros procedūra priimamų aktų svarstymo dalyje TTE Taryba susipažino su pažangos ataskaita *dėl E. privatumo reglamento, išklaušė pirmininkaujančios Rumunijos pateiktą informaciją dėl Reglamento dėl 2021–2027 m. Skaitmeninės Europos programos sudarymo ir Reglamento, kuriuo įsteigiamas Europos kibernetinio saugumo kompetencijos centras ir koordinavimo centrų tinklas*. Su

teisėkūros procedūra nesusijusioje dalyje TTE Taryba *priėmė išvadas dėl aukšto skaitmeninio lygio Europos ateities po 2020 m. „Skaitmeninio ir ekonominio konkurencingumo visoje Sąjungoje ir skaitmeninės sanglaudos stiprinimas“ ir sutarė dėl pozicijos, kurios ES vardu turi būti laikomasi Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (ITU) rengiamoje 2019 m. Pasaulinėje radijo ryšių konferencijoje.*

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdyje svarstytais klausimais ir išklaušė ataskaitas po Tarybos posėdžių.

7. Europos Sąjungos Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu vyko vienas ES Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos (toliau – TVR Taryba) posėdis, kuriuose teisėkūros procedūra priimamų aktų svarstymo dalyje ministrai supažindinti su pažangos ataskaita *dėl reglamento dėl teisės, taikytinos nustatant reikalavimų perleidimo pasekmes tretiesiems asmenims ir diskutavo teismo bendradarbiavimo skaitmeninio klausimais, susitarė dėl dalinės derybinės pozicijos dėl peržiūrėtos Grąžinimo direktyvos bei dėl dalinių bendrų požiūrių dėl trijų sektorinių pasiūlymų vidaus reikalų srityje 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos (DFP) kontekste.* Su teisėkūros procedūra nesusijusioje dalyje Taryba *priėmė išvadas dėl tolesnių veiksmų, susijusių su elektroninių ryšių duomenų saugojimu kovos su nusikalstamumu srityje ir išvadas dėl Eurojusto ir Tarybos teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje sukurtų tinklų sinergijų,* taip pat Taryboje vyko politiniai debatai *dėl ateities gairių ES materialinės baudžiamosios teisės politikai bei politinės diskusijos dėl bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose ateities, taip pat dėl teisėsaugos ateities, siekiant nubrėžti strategines gaires vidaus saugumo srityje, ministrai diskutavo, kuriomis kryptimis reikėtų dirbti, norint užtikrinti visaapimančią požiūrį į migraciją,* be kita ko, buvo supažindinti su naujausia informacija apie 5G technologijos poveikį vidaus saugumui bei terorizmo grėsmes ir iššūkius Europai bei pastangas jas užkardyti. *Taryba priėmė du įgaliojimų rinkinius, kuriais Komisijai pavedama atitinkamai ES vardu vesti darybas dėl susitarimo su JAV, kuriuo sudaromos palankesnės sąlygos gauti e. duomenis teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose tikslais ir dalyvauti derybose Europos Taryboje dėl Konvencijos dėl elektroninių nusikaltimų antro papildomo protokolo.* Lietuvos delegacija informavo TVR Tarybą apie Rusijos pradėtą baudžiamąją bylą prieš Lietuvos Respublikos prokurorus ir teisėjus, dalyvavusius Sausio 13-osios bylos tyrime ir nagrinėjusius šią bylą, bei paprašė bendradarbiauti su Lietuvos institucijomis, jei Rusija imtųsi aktyvių veiksmų reikalaujama teisinės pagalbos dėl Lietuvos pareigūnų suradimo, apklausos ar suėmimo.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdyje svarstytais klausimais ir išklaušė ataskaitą po Tarybos posėdžio. Išklaušęs šią ataskaitą, Komitetas nusprendė prašyti atsakingų ministerijų pateikti Komitetui medžiagą, susijusią Rusijos Federacijos veiksmais, nukreiptais prieš Sausio 13-osios bylą nagrinėjusius teisėsaugos pareigūnus ir nuosprendį priėmusius teisėjus, bei informuoti Komitetą apie Lietuvos Respublikos institucijų (pareigūnų) atliekamus koordinacinius veiksmus, kurių imamasi ES institucijose ir (arba) valstybėse narėse.

8. Europos Sąjungos Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu vyko trys ES Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdis. Tarybos posėdyje diskutuota socialiniais ir sveikatos klausimais.

Už užimtumą ir socialinę politiką atsakingi ministrai priėmė dalinį bendrą požiūrį dėl Reglamento *dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo (EGF), diskutavo apie socialinės politikos Europoje ateitį po 2020 m. ir Europos Semestrą* Taip pat buvo pasiektas susitarimas *dėl Europos darbo institucijos (ELA), kuri bus įkurta Bratislavoje.* Už užimtumą ir socialinę politiką atsakingi ministrai galutinai patvirtino Direktyvas *dėl profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros ir dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų.* Ministrai priėmė pažangos ataskaitą *dėl Vienodo požiūrio (19 straipsnis) direktyvos, Tarybos išvadas dėl vyrų ir moterų*

užmokesčio skirtumo panaikinimo, dėl naujų darbo formų poveikio darbuotojų saugai ir sveikatai ir dėl Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo bei išklaušė informaciją apie lyčių pusiausvyrą bendrovių valdybose. Tarybos posėdyje, buvo priimtos kiekvienai VN skirtos rekomendacijos dėl 2019 m. nacionalinių reformų programų bei Tarybos sprendimas dėl VN užimtumo politikos gairių. Vyko ministrų debatai gerovės ekonomikos tema. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos generalinis sekretorius A. Gurria pristatė studiją, kurioje plėtojama gerovės ekonomikos koncepcija, įvertinta investicijų į gerovę ekonominę grąžą, poveikis saugumui. EBPO akcentuoja 4 gerovės ramsčius: (1) švietimas ir mokymas; (2) sveikatos priežiūra; (3) socialinė apsauga ir persikirstymas; (4) lyčių lygybė.

Už sveikatą atsakingi ministrai priėmė Tarybos išvadas dėl kovos su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms, diskutavo apie palankesnių sąlygų investicijoms sudarymą, siekiant pertvarkyti ir patobulinti sveikatos apsaugos sistemas, išklaušė informaciją apie padėtį dėl tų ES ir EEE.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdyje svarstytais klausimais ir susipažino su ataskaitomis po Tarybos posėdžių.

9. Europos Sąjungos Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko penki ES Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos posėdžiai.

Tarybos posėdis, kurio metu ministrai pasikeitė nuomonėmis dėl pažangos ataskaitos dėl visų trijų BŽŪP po 2020 m. paketo reglamentų bei tolesnio darbo orientavimo, diskutavo apie BŽŪP po 2020 m. aptardami žaliąją architektūrą, aplinkos ir klimato aspektus, taip pat situaciją žemės ūkio rinkose, diskutavo dėl naujojo BŽŪP įgyvendinimo modelio aptariant BŽŪP strateginių planų reglamentą, išklaušė EK informaciją ir pasikeitė nuomonėmis dėl strateginės klimato ateities vizijos žemės ūkio aspektų bei su prekyba susijusių žemės ūkio klausimų, priimtas dalinis bendras požiūris dėl Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo reglamento bei aptarta ši pusmetį pasiektos pažangos ataskaita dėl BŽŪP reformos po 2020 m. Prie kitų darbotvarkės klausimų Lietuva, remiama Latvijos ir Lenkijos išreiškė susirūpinimą Rytinės Baltijos jūros dalies menkių išteklių kritine padėtimi ir pabrėžė būtinybę imtis visapusiškų priemonių padėčiai taisyti, net tik žvejybos ribojimo.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdžiuose svarstytais klausimais ir susipažino su ataskaitomis po Tarybos posėdžių.

III. KITI PARLAMENTINĖS KONTROLĖS KLAUSIMAI

1. 2021-2027 m. Daugiametė finansinė programa.

EK paskelbus pasiūlymus dėl DFP, Komitetas pradėjo šio klausimo parlamentinę kontrolę. Komitetui buvo pateikti Vyriausybės patvirtinti Lietuvos derybiniai prioritetai derantis dėl būsimo ES biudžeto, atskirai pristatyti EK pasiūlymai dėl Sanglaudos politikos finansavimo. 2018 m. liepos 4 d. Komitetas yra priėmęs nuomonę dėl Lietuvos prioritetų būsimoje daugiametėje finansinėje programoje, kurioje Komitetas atsižvelgė į Seimo specializuotų komitetų išvadas dėl būsimo ES biudžeto ir akcentavo, kad:

- pasiūlymai dėl naujų ES biudžeto instrumentų kūrimo turėtų būti vertinami tradicinių ES politikų, grįstų ilgalaikiais Sutartyje įtvirtintais prioritetais (Sanglaudos politika, Bendra žemės ūkio politika), kontekste, o šie instrumentai neturėtų būti kuriami tradicinių ES politikų sąskaita ar dubliuoti šių politikų lėšomis finansuojamų veiklų;

- Sanglaudos politikos pokyčiai Lietuvos atžvilgiu turėtų būti vertinami atsižvelgiant į tai, kad šalyje yra du statistiniai NUTS2 lygmens regionai, patenkantys į skirtingas regionų kategorijas, o siekiant išvengti regiono konvergencijos sulėtėjimo, socialinių ir ekonominių skirtumų

regione augimo ir „vidutinių pajamų spąstų“ ES finansavimo Lietuvai mažinamas turėtų būti laipsniškas;

- dėl prognozuojamo neigiamo poveikio viešosioms investicijoms ir tvariams valstybės finansams, būtina mažinti pasiūlymuose Sanglaudos politikos ir kaimo plėtros programoms tris ir daugiau kartų padidintą nacionalinį bendrąjį finansavimą.

Komitetui reguliariai pristatoma derybų dėl 2021-2027 m. DFP eiga (klausimas nagrinėjamas ES BRT). Š. m. balandžio 3 d. Komitete svarstytas klausimas dėl naujausios NUTS2 regionų klasifikacijos naudojimo derybose dėl 2021-2027 m. ES DFP. Komitetas vieningai sutarė, kad NUTS2 klasifikacijos naudojimas yra vienas iš Lietuvos derybinių prioritetų. Kartu labai svarbu užtikrinti, kad ES paramos mažėjimas būtų laipsniškas, o Sanglaudos politikos bendrojo nacionalinio finansavimo poreikis atitiktų šalies finansines galimybes.

2. Dėl pasiūlymų dėl naujos ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“

2019 m. kovo 18 d. Komitetas kartu su Švietimo ir mokslo komitetu dalyvavo jungtiniame išvažiuojamajame posėdyje – diskusijoje „Lietuvos mokslo politika Europos kontekste: kur esame ir ko siekiame“. Jo metu buvo apžvelgtas Lietuvos tyrėjų potencialo dalyvauti programoje „Europos horizonte“ didinimo klausimas. Komiteto nariai buvo išsamiai supažindinti su mokslinių tyrimų finansavimo, mokslo ir verslo bendradarbiavimo, išradimų komercializavimo, inovacijų ir mokslo politikos teisinio reglamentavimo bei viešųjų pirkimų mokslinių tyrimų srityje problematika.

Komitetas, 2019 m. birželio 26 d. posėdyje svarstydamas klausimą dėl Lietuvos prioritetų moksliniuose tyrimuose ir sumaniosios specializacijos, pabrėžė, kad mokslo plėtojimas turi skatinti darnią šalies raidą, visuomenės gerovę ir tarptautinį konkurencingumą ir naujame ES finansiniame laikotarpyje turi įgauti naują kokybę. Tačiau mokslas yra žymiai platesnė sąvoka nei vien inovacijos ir pažangi ekonomika, todėl Komitetas atkreipė dėmesį į strateginį tikslą plėtoti mokslą, skatinantį darnią šalies raidą, visuomenės gerovę ir tarptautinį konkurencingumą, kuris numatytas rengiamoje Nacionalinės pažangos programoje 2021-2030 m. bei nusprendė detaliau susipažinti su šio strateginio tikslo įgyvendinimui numatytų uždavinių rodiklių dinamika. Klausimo kuratoriaus Komiteto nario Virgilijaus Poderio nuomone, retrospektyviai pateikti duomenys leis komitetui geriau įvertinti jų tinkamumą ir efektyvumą. Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto viceministras Valdemaras Razumas Komiteto posėdyje akcentavo pagrindinius Lietuvos mokslo politikos siekius, kurie yra „aktyvi, kompetentinga ir vieninga mokslo politika; ilgalaikės strategijos (nustatant aiškius prioritetus ir užtikrinant tvarų finansavimą) būtinybė, jos tęstinumo užtikrinimo svarba; atotrūkio tarp nacionalinės ir europinės mokslo politikos mažinimas ir aukšto tarptautinio lygio, konkurencingas, atviras ir įtraukus mokslas.

3. Sumaniosios specializacijos ir technologijų bei inovacijų politikos klausimai

Tęsdamas parlamentinę kontrolę, Komitetas 2019 m. kovo 27 d. posėdyje priėmė sprendimą Dėl „Šalies ataskaitos. Lietuva 2019“, kuriame pabrėžė inovacijų reformos, skatinančios glaudesnę mokslo ir verslo bendradarbiavimą, svarbą šalies inovacijų politikos kontekste, ir būtinybę efektyvinti Sumanios specializacijos strategijos įgyvendinimą, mažinant strategijos prioritetų skaičių, bei siekdamas gauti aiškią informaciją apie tai, kokių konkrečių veiksmų bus imtasi, siekiant spręsti šalies mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos konkurencingumo, mokslo rezultatų komercializavimo, investicijų į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą problemas, identifikuotas Šalies ataskaitoje.

Komitetas, 2019 m. gegužės 22 d. posėdyje apsvaustęs Lietuvos sumaniosios specializacijos prioritetų peržiūros rezultatus bei išklaustęs Ekonomikos ir inovacijų ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijų informaciją, nusprendė toliau nagrinėti sumaniosios specializacijos sričiai skirtų lėšų panaudojimo efektyvumo, finansavimo modelio pasirinkimo klausimus ir prioritetinių sričių bei tikslų, kurių norima pasiekti valstybės lygiu, apibrėžimą. Taip pat apžvelgti ES valstybių gerąją patirtį sumaniosios specializacijos politikos ir finansavimo modelio pakeitimų srityse, atnaujintą Sumanios

specializacijos strategiją 2019-2020 m. bei Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos sumaniosios specializacijos priemonių vykdymą ir lėšų joms panaudojimo įtaką ekonomikai.

2019 m. balandžio 17 d. Komitete buvo pristatyta Lietuvos technologijų ir inovacijų politika. Komitetas išklauses ministerijų pateiktą informaciją nusprendė peržiūrėti Lietuvos prioritetus moksliniuose tyimuose bei siekiamus rezultatus naujajame ES finansiniame laikotarpyje, ypatingai būsimosios mokslinių tyrimų programos „Europos Horizontas 2020-2027“, kontekste, taip pat įvertinti Komisijos pilotinio projekto, skirto Lietuvos pramonės transformacijai, rezultatus ir Lietuvos pramonės skaitmenizavimo kelrodžio 2019-2030 m. gaires. Komitetas taip pat nusprendė siūlyti Seimo Ekonomikos komiteto Aukštųjų technologijų, inovacijų ir skaitmeninės ekonomikos pakomitečiui apsvarstyti mokslo technologijų ir inovacijų institucijų tinklo konsolidavimo modelį, mokslinių tyrimų finansavimo schemas ir siekiamus rezultatus bei Lietuvos gyvybės mokslų sektoriaus strategines gaires ir jų įgyvendinimo planą.

4. Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimas

2019 m. balandžio 17 d. vadovaujantis 2018 m. birželio 13 d. Komiteto sprendimu, buvo grįžta prie Europos socialinių teisių ramsčio (toliau – ESTR) įgyvendinimo klausimo svarstymo. Komiteto sprendime buvo nutarta prašyti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teikti informaciją apie ESTR įgyvendinimą Europos Semestro kontekste (tvirtinant Nacionalinę reformų darbotvarkę (balandis), rengiant priemones šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimui (rugsėjis).

2017 m. EK duomenimis, socialinių rodiklių švieslentėje, Lietuvoje skurdas ir socialinė nelygybė yra pagrindinės problemos.

Pateiktoje 2019 m. ESTR įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu ataskaitoje, išskiriami šie principai: *švietimas, mokymas ir mokymasis visą gyvenimą; aktyvus užimtumo rėmimas; saugus ir lankstus užimtumas; vaikų priežiūra ir parama vaikams; nedarbo išmokos; minimalios pajamos; senatvės pajamos ir pensijos; sveikatos priežiūra; neįgaliųjų įtrauktis; būstas ir parama benamiams*. Pristatyme buvo priminta, jog ESTR apima 20 principų, kurie nėra konkrečiai instrumentuoti, ir turi būti įgyvendinti nacionaliniu lygiu. Todėl Lietuvoje ESTR siejamas su Europos semestru bei Europos socialinio fondo lėšomis, kad ESTR neliktų tikrai principų lygmens iniciatyva, bet atrastų įsižeminimo galimybę. Siekiant efektyviau išnaudoti ESTR instrumentą, Vyriausybės lygmeniu bus sukurta ir bendra koordinavimo grupė, kurioje viceministrų lygmeniu bus kalbama apie bendruosius planus ir bendrų veiksmų koordinavimą.

Kitas parlamentinės kontrolės svarstymas dėl ESTR vyks rudenį – rengiant priemones šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimui (rugsėjis).

5. Europos audito rūmų ataskaita

2019 m. birželio 26 d. Komitetas bendrame posėdyje su Audito komitetu susitiko su Europos Audito Rūmų (EAR) nariu Rimantu Šadžiumi. Susitikimo metu R. Šadžius komitetams pristatė EAR 2018 m. veiklos rezultatus ir aktualiausias pastarųjų metų EAR paskelbtas specialiąsias ataskaitas. R. Šadžius išskyrė ataskaitas ir skubių atvejų apžvalgas apie Europos strateginių investicijų fondo veiksmingumą, sukčiavimo panaikinimą ES sanglaudos politikoje, neįvykdytus įsipareigojimus ES biudžete.

6. Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros baltoji knyga

2019 m. balandžio 17 d. Komiteto posėdyje buvo pristatyta Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros baltoji knyga, kurią 2019 m. vasario 21 d. pasirašė žemės ūkio ministras Giedrius Surplys kartu su socialiniais partneriais.

Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros baltoji knyga (toliau - Baltoji knyga) - dokumentas, nubrėžiantis Lietuvos kaimo bei žemės ūkio plėtros viziją iki 2030 metų. Joje pateikti bendri žemės ūkio ir kaimo plėtros iššūkiai, uždaviniai ir jų sprendimo būdai, neišskiriamas vienas prioritetas žemės ūkio sektorius ar interesų grupės.

Baltoji knyga yra strateginis nacionalinis dokumentas, kuris yra rengiamas Lietuvai derantis dėl Bendrosios žemės ūkio politikos (toliau – BŽŪP) po 2020 metų.

Komitetas susipažinęs su Baltąja knyga nutarė tęsti klausimo parlamentinę kontrolę ir paprašė Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto pateikti (LAEI) ir pristatyti Komitetui statistines analizes susijusias su Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros politika ir BŽŪP po 2020 m. Taip pat paprašė ŽŪM pateikti informaciją apie žemės ūkio srities indėlį į šalies BVP kitose ES valstybėse narėse ir parengus 2021-2027 m. Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros strateginio plano projektą, pristatyti jį Komitete.

7. Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo ekonominės, socialinės ir aplinkosauginės situacijos vertinimo

2019 m. gegužės 17 d. Komitetas susipažino su Žemės ūkio ministerijos ir Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto (LAEI) pateiktu Lietuvos žemės ūkio ir kaimo ekonominės, socialinės ir aplinkosauginės situacijos vertinimu atsižvelgiant į tai, jog šiuo metu vyksta Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2021-2027 m. strateginio plano rengimas.

Ateinančiam finansiniam laikotarpiui Žemės ūkio ministerija kartu su socialiniais partneriais rengia Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2021-2027 m. strateginį planą atsižvelgiant į 9 ES BŽŪP konkrečiuosius tikslus (3 ekonominiai, 3 aplinkosauginiai 3 socialiniai).

Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros strateginio plano projektas Komitete preliminariai numatytas svarstyti Seimo rudens sesijos metu.

8. Įstatymų projektų, perkeliančių Europos Sąjungos teisės aktų nuostatas, įgyvendinimo stebėseną

Komiteto 2019 m. birželio 19 d. posėdyje pristatyti įstatymų projektų, perkeliančių ir (ar) įgyvendinančių ES teisės aktų nuostatas, stebėsenos rezultatai. Komitetas, išklauses Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktą informaciją, priėmė sprendimą Nr. 100-S-3, kuriame atkreipė ypatingą Seimo frakcijų dėmesį į Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIP-1787 ES, susijusį su pradėta ES teisės pažeidimo procedūra, pažymint bendrąjį interesą siekti, kad šis įstatymo projektas Seime būtų priimtas kaip įmanoma greičiau, taip pat atkreipė kompetentingų Seimo komitetų dėmesį į sprendimo priede nurodytus įstatymų projektus, pagal ES teisės perkėlimo ir (ar) įgyvendinimo terminus patenkančius į Seimo VI (pavasario) sesiją, pažymint būtinybę šiuos projektus priimti pratęstoje Seimo VI (pavasario) sesijoje, be kita ko, atkreipė Seniūnų sueigos dėmesį į sprendimo prieduose nurodytus įstatymų projektus ir paprašė juos įtraukti į artimiausių Seimo posėdžių darbotvarkes. Komitetas išreiškė susirūpinimą, kad 2018 m. pavasario (IV) sesijoje Seimui pateikto Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1787 ES priėmimas Seime reikšmingai užtruko, nors įstatymo projektas yra susijęs su pradėta ES teisės pažeidimo procedūra, pabrėžė, kad laiku nepriimti įstatymų projektai, perkeliančys ir (ar) įgyvendinantys ES teisės aktų nuostatas, kelia pavojų tinkamam Lietuvos įsipareigojimų vykdymui ES bei kartu pakartotinai priminė 2018 m. birželio 13 d. priimtame sprendime pažymėtą poreikį saugoti valstybės finansinius interesus siekiant išvengti baudų už vėlavimą į nacionalinę teisę perkelti ES teisės aktų nuostatas.

9. Dėl Europos švietimo erdvės kūrimo iki 2025 m.

2019 m. gegužės 5 d. Komitetas išsamiai susipažino su iniciatyva dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m., kuri įtvirtinta 2017 m. gruodžio 14 d. Europos Vadovų Tarybos išvados, kuriose valstybės narės, Taryba ir Komisija raginamos imtis Geteborge aptartos darbotvarkės įgyvendinimo priemonių.

2017 m. lapkričio mėn. Geteburgo socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime valstybių ir vyriausybių vadovai, paskatinti EK komunikato „Europinės tapatybės stiprinimas per švietimą ir kultūrą“, kuriame išdėstyta vizija dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025m. ir paskelbta apie naują kultūros darbotvarkę, diskutavo švietimo, mokymo ir kultūros klausimais.

Komitetas nutarė tęsti klausimo dėl Europos švietimo erdvės kūrimo iki 2025 m. svarstymą ir paprašė Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pristatyti Komitetui informaciją apie priimtus sprendimus, suformuluotas kryptis bei vyriausybės veiksmus nacionaliniu lygiu, įgyvendinant Europos švietimo erdvės iniciatyvas bei papildomos informacijos.

10. Dėl priemonių skirtų skurdui ir nelygybei mažinti įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį

2018 m. liepos 5 d. Socialių reikalų ir darbo ministras Linas Kukuraitis pristatė Komitetui išsamią skurdo ir socialinės atskirties Lietuvoje padėties analizę, paremtą atnaujinta statistika bei nauja skaičiavimo metodika, atsiliepiant į EK rekomendaciją Lietuvai mažinti pajamų nelygybę, skurdą ir socialinę atskirtį.

EK duomenimis, Europos socialinių rodiklių švieslenteje, skurdas ir socialinė nelygybė Lietuvoje yra pagrindinės problemos.

Komitetas, susipažinęs su pateikta informacija, nutarė tęsti klausimo svarstymą Seimo VII (rudens) sesijos metu rengiantis biudžeto svarstymui ir kviečiant Finansų bei Ekonomikos ir inovacijų ministrus.

11. Dėl Seimo prioritetų pagal 2018 m. Europos Komisijos darbo programą svarstymo stebėsenos

Komitetas, įgyvendindamas Europos Sąjungos reikalų svarstymo Lietuvos Respublikos Seime reglamento, patvirtinto 2017 m. sausio 11 d. Seimo valdybos sprendimu Nr. SV-S-72 (toliau – Reglamentas), 16 punkte nustatytą pareigą – vykdyti Seimo prioritetų pagal EK metinę darbo programą svarstymo stebėseną - apibendrina iš Seimo komitetų gautą informaciją apie labai aktualių ar aktualių pasiūlymų priimti ES teisės aktą ar kitų ES dokumentų (toliau – ES dokumentai) svarstymą Lietuvos Respublikos ir ES institucijose ir apsvarstė šią informaciją 2019 m. balandžio 5 d. posėdyje. Apibendrinę informaciją Komitetas nurodė: 2018 metais Komitetas perdavė svarstyti Seimo komitetams 178 labai aktualių ir aktualių ES dokumentus, iš jų: 99 - pagal 2018 metų EK darbo programą, 50 – pagal 2017 metų EK darbo programą bei 29 kitus labai aktualių ir aktualių ES dokumentus, nenumatytus 2018 metų EK darbo programoje. Seimo komitetai, gavę ES dokumentus, priėmė šiuos sprendimus: 256 komiteto išvadas; 102 sprendimus nesvarstyti ES dokumento atskiru klausimu; 4 sprendimus dėl informacijos išklauso. Dėl 13 ES dokumentų svarstymo Seimo komitetai nepateikė informacijos. Seimo komitetai, apsvarstę ES dokumentus, priėmė dėl jų 256 išvadas.

12. Pirmininkaujančių ES valstybių pirmininkavimo programų bei rezultatų pristatymai

2019 m. liepos 3 d. Rumunijos pirmininkavimo rezultatus pristatė Rumunijos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvos Respublikoje J. E. ponas Dan Adrian Balanescu. Rumunija

pirmininkavimo ES Tarybai metu buvo iškėlus 4 pagrindinius prioritetus: 1) Konvergencijos Europa - prioritetas teikiamas sanglaudai, konkurencingumui, investicijoms; 2) Saugesnė Europa – kova su terorizmu, kibernetinis saugumas, migracija; 3) Europa, kaip stipri globali veikėja - ES gynybos ir saugumo pajėgumų stiprinimas, glaudžiai bendradarbiaujant su NATO, kaimynystės politika; 4) Bendrų vertybių Europa - kova prieš diskriminaciją, lyčių lygybės bei piliečių įtraukimo į ES klausimus užtikrinimas. Pirmininkavimo laikotarpiu buvo organizuota apie 2500 renginių, įvyko 64 formalūs ir neformalūs ministrų susitikimai. Rumunija organizavo neformalią BRT ir Sibiu samitą, kuriuose aptarti ES ateities, pasirengimo EP rinkimams, strateginės darbotvarkės klausimai, organizavo intensyvią Daugiametės finansinės programos svarstymą bei parengė atnaujintą derybų dokumentą (*negotiating box*). 2019 m. birželio 20-21 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino ES Strateginę darbotvarkę 2019-2024 metams, kurioje 4 pagrindinės sritys: 1) piliečių ir laisvių apsauga 2) stiprus gyvybingas ekonominis pagrindas 3) klimatui draugiška, sąžiningos, įtraukios ateities kūrimas 4) Europos interesų ir vertybių gynimas pasaulyje.

Suomijos pirmininkavimo prioritetus pristatė Suomijos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvos Respublikoje J. E. p. Christer Michelsson. Suomija pirmininkaus ES Tarybai institucinio ciklo kaitos periodu: išrinktas naujos sudėties Europos Parlamentas (toliau – EP), patvirtinta nauja ateinančių penkerių metų ES Strateginė darbotvarkė, skiriami naujieji EK, Europos Vadovų Tarybos, EP, Europos išorės veiksmų tarnybos, Europos centrinio banko vadovai, tad natūralu, kad šis pereinamasis laikotarpis ES ženkliai darys įtaką ir Suomijos pirmininkavimui. Pagrindinės Suomijos pirmininkavimo temos – „Klimato kaita, augimas ir saugumas“, bendrų vertybių paieška ir teisinės valstybės stiprinimas. Suomija planuoja stiprinti komunikavimą, siekti, kad ES piliečius pasiektų žinios apie ES vykdomus darbus. Suomija savo pirmininkavimą ES Tarybai pradės perimdama nemažai tęstinių darbų, iš kurių svarbiausi: Daugiametė finansinė programa, Brexit ir ateities ES-JK santykiai, migracija, Ekonominė ir pinigų sąjunga bei teisės viršenybė. Pažymima, kad nepaisant klausimo svarbos, Brexit neturėtų dominuoti ES darbotvarkėje. Suomija pabrėžia, kad per ateinančius penkerius metus ES itin svarbu: tinkamai veikianti ir sąžininga vieninga rinka, įskaitant modernią pramonės politiką, teisinę valstybę, prekybos politiką kaip išorinę ES konkurencingumo dimensiją, transformacija į mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančią ekonomiką, skaitmeninė ekonomika, įgūdžių ir įtrauki visuomenė.

13. Komiteto funkcijos, nustatytos Seimo statuto 180⁵ straipsnio 2 dalyje, įgyvendinimas

Per ataskaitinį laikotarpį Komitete įregistruoti 185 pasiūlymai priimti ES teisės aktus ar kiti ES dokumentai. Komiteto sprendimu specializuotiems komitetams perduoti svarstyti 22 pasiūlymai priimti ES teisės aktus ar kiti ES dokumentai.

14. Dėl Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos reorganizavimo

2019 m. birželio 19 d. posėdyje Komitetas, apsvarstęs klausimą dėl įstatymų projektų, perkeliančių ir (ar) įgyvendinančių ES teisės aktų nuostatas, stebėsenos rezultatų, priėmė protokoliniį sprendimą kviešti Teisingumo ministrą Elviną Jankevičių ir Vyriausybės kanclerį Algirdą Stončaitį pateikti Komitetui informaciją dėl Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos reorganizavimo. Su informacija dėl Europos teisės departamento reorganizavimo Komitetas susipažino 2019 m. birželio 21 d. ir birželio 26 d. posėdžiuose. Komitetas nusprendė, įvertinus tai, kad šiuo metu vyksta Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos reorganizacija, kurią pabaigus nebeliks Seimo statute nurodomo juridinio asmens – Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir siekiant užtikrinti tinkamą ES teisės aktų perkėlimo į nacionalinę teisę ir jos įgyvendinimo procesą bei atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 51 straipsnį bei Lietuvos Respublikos

teisėkūros pagrindų įstatymo 9 straipsnio 4 dalį, siūlyti Vyriausybei pateikti Seimui atitinkamas Seimo statuto pataisas.

15. Dėl Sąjungos kovos su dezinformacija priemonių įgyvendinimo

2019 m. balandžio 5 d. Komitetas svarstė klausimą dėl ES kovos su dezinformacija priemonių įgyvendinimo ir priėmė pareiškimą „Dėl Sąjungos kovos su dezinformacija“ (Nr. V-2019-2044). Komitetas pritarė, kad tyčinis, plataus masto ir sistemingas dezinformacijos skleidimas, kaip hibridinio karo dalis, yra didelis ir strateginis iššūkis mūsų demokratinėms sistemoms ir reiškė palaikymą raginimui dėti daugiau suderintų pastangų siekiant spręsti su dezinformacijos vidaus ir išorės aspektais susijusias problemas ir apsaugoti Europos Parlamento ir nacionalinius rinkimus visoje ES. Komiteto pareiškinge pabrėžtas įsitikinimas, kad dezinformacijos kampanijomis siekiama pakenkti ne tik demokratijai bet kurioje valstybėje narėje, bet ir pačiam Europos projektui, atkreiptas dėmesys į dezinformacijos šaltinius, pabrėžtas pilietinės visuomenės ir privataus sektoriaus (visų pirma, socialinių tinklų platformų) vaidmuo sprendžiant dezinformacijos problemą, pažymėta specialių ekonominių ir socialinių strategijų, kurios didintų labiausiai dezinformacijai imlių, nusivylusių ir nepasitikinčių valstybės piliečių grupių, kurios pasiduoda populistiniam supriešinimui, hibridinėms įtakoms, pasitikėjimą savo valstybe svarba, pabrėžta skaidrios ir pliuralistinės žiniasklaidos aplinkos užtikrinimo svarba, būtinybė skubiai reaguoti vykdant faktais pagrįstą veiksmingą, iniciatyvią ir objektyvią komunikaciją, didinti visuomenės sąmoningumą kaip atsvarą dezinformacijos keliamoms grėsmėms. Pareiškinge pažymėta, kad dezinformacija yra kintanti grėsmė ir siekiant apsaugoti Sąjungą, jos institucijas ir piliečius nuo dezinformacijos reikia nedelsiant imtis tiesioginių veiksmų ir taip pat sparčiai turi būti pritaikomas atsakas. Komitetas pasisakė už tai, kad reaguojant į dezinformaciją reikia politinio ryžto ir vieningų valdžios institucijų veiksmų.

16. Dėl Lietuvos Skaitmeninės darbotvarkės įgyvendinimo 2018 m. pasiekimų

2019 m. gegužės 10 d. posėdyje Komitetui pristatyta informacija apie Lietuvos skaitmeninės darbotvarkės įgyvendinimo 2018 m. pasiekimus. Komitetas, išklauses Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateiktą informaciją, priėmė protokolinių sprendimų tęsti Skaitmeninės darbotvarkės klausimų svarstymą ir prašyti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Komitete plačiau pristatyti 2021–2027 m. Skaitmeninės Europos programą ir Lietuvos skaitmeninės darbotvarkės peržiūros (tarpinius) rezultatus bei Komitete surengti Dirbtinio intelekto mokymus.

17. Dėl Dirbtinio intelekto mokymų „Dirbtinis intelektas valstybiniu lygiu: ką būtina žinoti formuojant dirbtinio intelekto politiką“

Siekdamas geriau įvertinti ES ir Lietuvos technologijų ir inovacijų politikos raidos aspektus, Komitetas, dalyvaujant Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, 2018 m. birželio 28 d. surengė sau mokymus apie Dirbtinį intelektą ir priėmė protokolinių sprendimų tęsti klausimo svarstymą Komitete organizuojant pristatymus (mokymus) ir išvažiuojamuosius posėdžius 2019 m. Lietuvos Respublikos Seimo VII (rudens) sesijos metu.

Komitetas nuosekliai vykdydamas prioritetinės reikšmės energetikos ir transporto infrastruktūros projektų parlamentinę kontrolę Seimo pavasario VI sesijos metu tęsė svarstymus parlamentinės kontrolės klausimais Komiteto darbo grupėse.

IV. EUROPOS SEMESTRO KLAUSIMAI

Komitetas, vykdydamas Europos semestro proceso parlamentinę kontrolę, daug dėmesio skyrė Europos semestro ciklo dokumentams: nagrinėjo EK paskelbtą „Šalies ataskaitą. Lietuva 2019“, Finansų ministerijos parengtą ekonominės raidos scenarijų, pagal kurį rengiamas valstybės biudžeto projektas, ir Valstybės kontrolės išvadą dėl jo, svarstė Vyriausybės parengtą Nacionalinės reformų darbotvarkės projektą, Lietuvos stabilumo programą, Tarybos rekomendaciją dėl 2019 m. Lietuvos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m. Lietuvos stabilumo programos.

1. 2019 m. šalies ataskaita

2019 m. pavasario sesijos pradžioje Komiteto posėdyje pristatyta „Šalies ataskaita Lietuva 2019“ sulaukė didelio komiteto narių dėmesio. EK ataskaitas apie ES valstybių narių ekonominę padėtį ir joms skirtų rekomendacijų įgyvendinimo pažangą skelbia kasmet, tačiau šių metų ataskaitoje pastebimas didėjantis Komisijos susirūpinimas mūsų šalies socialinėmis problemomis, ilgalaikiu ekonomikos augimo tvarumu, pensijų adekvatumu ilguoju laikotarpiu, ekonominiais ir socialiniais Lietuvos regionų skirtumais.

Ataskaitą pristatęs EK narys Vytenis Povilas Andriukaitis įvardijo pagrindinius Komisijos išskirtus Lietuvos ekonomikos iššūkius ir atkreipė Komiteto narių dėmesį į tai, kad, Komisijos vertinimu, šalies mokesčių ir socialinių išmokų sistema turi tik nedidelį poveikį pajamų nelygybės mažinimui, o nors dėl vykdomų reformų pensijų sistema tapo finansiškai tvaresnė, tačiau ateities pensijų adekvatumas tebeverčia susirūpinti. Skurdas ir nelygybė mūsų šalyje, Komisijos duomenimis, tebėra vieni didžiausių ES.

Komiteto nariai kėlė biudžeto pajamų perskirstymo adekvatumo klausimą, ragino Vyriausybę neatidėliojant spręsti Šalies ataskaitoje įvardintas pajamų nelygybės ir skurdo problemas, diskutavo švietimo ir mokymo sistemos kokybės ir efektyvumo didinimo mokslinių tyrimų kokybės kėlimo, sveikatos apsaugos sistemos tobulinimo klausimais.

Po diskusijų Komitetas nutarė perduoti „Šalies ataskaitą. Lietuva 2019“ svarstyti Seimo specializuotiems komitetams ir tęsti šio klausimo svarstymą. Komitetas paprašė Vyriausybės kartu su Komitetui teikiamu Nacionalinės reformų darbotvarkės projektu pateikti atskirą dokumentą, kuriame būtų glaustai, apibendrintai pateikta suvestinė, retrospektyvinių pastarųjų metų vertinimu paremta informacija apie pagrindinių Europos komisijos identifikuotų problemų numatomus sprendinius, jais siekiamus makro lygmens rezultatus ir jų vertinimo rodiklius.

2. 2019–2022 m. patikslintas ekonominės raidos scenarijus

2019 m. balandžio 3 d. Komiteto posėdyje buvo pristatytas š. m. kovo 21 d. Finansų ministerijos paskelbtas Ekonominės raidos scenarijus (toliau – ERS) 2019–2022 m. ir Valstybės kontrolės išvada dėl jo tvirtinimo. Po ERS pristatymo vykusioje diskusijoje Komiteto nariai domėjosi viešojo sektoriaus atlyginimų kaitos dinamika ir ją lėmusiais faktoriais, globalių demografinių procesų įtaka prognozėms, strateginio planavimo sistemos pertvarkos ir jos sąsajos su siekiamais valstybės biudžeto rezultatais galimybėmis. Komiteto nariai ERS pasigedo gilesnės politinių procesų rizikos vertinimo makroekonominėse prognozėse ir kvietė Finansų ministeriją aktyviau įsitraukti į projekcijų aptarimą politiniame lygmenyje.

3. Nacionalinė reformų darbotvarkė ir Tarybos rekomendacijų įgyvendinimas.

Atsižvelgiant į 2018 m. rudens sesijos metu priimtą Komiteto sprendimą, 2019 m. balandžio 12 d. Komitetui kartu su Vyriausybės 2018 m. veiklos ataskaita pateikta informacija apie tai, kaip įgyvendinamos ES Tarybos 2018 m. rekomendacijos Lietuvai. Vyriausybė atsižvelgė į praėjusių metų rudenį komiteto pateiktą prašymą susieti kasmet Lietuvai teikiamų ES Tarybos rekomendacijų įgyvendinimo planus su Vyriausybės veiklos prioritetais ir jų įgyvendinimo rezultatus pateikti metinėje Vyriausybės veiklos ataskaitoje, kadangi tiesiogiai susiejus Lietuvai skirtas kasmetines rekomendacijas su kasmetiniais Vyriausybės veiklos prioritetais, kurių įgyvendinimo finansavimas būtų numatytas būsimųjų metų biudžete, tai leistų kryptingiau planuoti šalies struktūrinių reformų įgyvendinimui skiriamas lėšas ir aiškiai parodytų Vyriausybės politines pastangas įgyvendinti ES Tarybos rekomendacijas.

Greta Vyriausybės ataskaitos komitetui pristatyta ir 2019 m. Nacionalinė reformų darbotvarkė (toliau – NRD), kurioje pateikiamos pagrindinės vykdomos ir planuojamos vykdyti struktūrinės reformos, kuriomis siekiama įveikti šaliai kylančius ekonominės ir socialinės politikos iššūkius. Komitetas, išklauses atsakingų ministerijų informaciją apie NRD numatytų priemonių įgyvendinimą, dar kartą atkreipė Vyriausybės ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos dėmesį į tai, kad tokiuose strateginiuose dokumentuose, kaip NRD, teikiamuose Seimui, reikalinga glaustai ir aiškiai įvardyti konkrečius politinius žingsnius - konkrečių problemų sprendimui pasirinktus būdus, priemones, jų įgyvendinimo terminus ir numatomus pamatuojamus kokybinius pokyčius – kurių bus imamasi siekiant spręsti Lietuvai kylančius socialinius ir ekonominius iššūkius.

4. 2019 m. Lietuvos stabilumo programa

2019 m. gegužės 15 d. Komiteto posėdyje buvo pristatyta Lietuvos stabilumo 2019 m. programa. Ši programa yra vienas iš Europos semestro dokumentų, kuriuos Seimas, aktyviai dalyvaudamas Europos semestro parlamentinės kontrolės procese nuo pat šios iniciatyvos pradžios, atidžiai nagrinėja.

Finansų ministras, pristatydamas programą, pateikė komiteto nariams informaciją apie Lietuvos ekonomikos situaciją ir perspektyvas, vidutinio laikotarpio šalies fiskalinės politikos gaires, valdžios sektoriaus finansų padėtį praėjusiais metais ir 2019-2022 m. projektuojamus fiskalinius rodiklius. Ministras įvardijo galimas fiskalines bei kitas rizikas, kurioms išsipildžius, gali keistis valdžios sektoriaus finansų prognozės.

Kartu su Stabilumo programa jau antrus metus iš eilės Komitetui pristatomas Valstybės kontrolės atliekamas šios programos vertinimas, kurio tikslas - pateikti nepriklausomą nuomonę dėl 2018 m. valdžios sektoriaus balanso rodiklio ir skolos, įvertinti, ar 2018 m. buvo laikomasi fiskalinės drausmės taisyklių. Valstybės kontrolė taip pat vertina 2019–2020 m. valdžios sektoriaus balanso ir skolos prognozes bei rizikos veiksnius ir 2019–2020 m. fiskalinės politikos kryptį.

Valstybės kontrolės vertinimu, mokesčių administravimo gerinimo įtaka 2018 m. pajamoms yra mažesnė nei planuota, o pagrindinis veiksnys, lėmęs geresnį, nei planuotas valdžios sektoriaus perviršį, yra išlaidų ginkluotei ir karinėms atsargoms atvaizdavimas kaupiamuoju principu. Kontrolės vertinimu, 2018 m. buvo laikomasi fiskalinės drausmės taisyklių, išskyrus išlaidų augimo ribojimo taisyklę, o Lietuvos fiskalinė politika toliau gerina kryptį, tačiau tebėra prociklinė.

Komiteto nariai kėlė reformuotos pensijų sistemos finansinio tvarumo, pensijų adekvatumo ilguoju laikotarpiu, ES lėšomis finansuojamų projektų bendrafinansavimo lėšų efektyvaus panaudojimo, fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi klausimus.

5. 2019 m. Europos Komisijos paskelbtų Lietuvai skirtų rekomendacijų pristatymas

Kaip ir kasmet, EK paskelbus kiekvienai ES šaliai narei skirtas rekomendacijas, kurias jos turėtų įgyvendinti per artimiausius 12–18 mėnesių 2019–2020 metų laikotarpį, šios rekomendacijos buvo pristatytos Komitetui.

EK narys Vytenis Povilas Andriukaitis, 2019 m. birželio 12 d. Komiteto posėdyje pristatydamas 2019 m. EK pateiktas rekomendacijos Lietuvai, nurodė, kad EK Lietuvai 2019–2020 m. rekomenduoja imtis šių veiksmų:

1. Gerinti mokestinių prievolių vykdymą ir plėsti mokesčių bazę pereinant prie šaltinių, kurių apmokestinimas mažiau kenkia augimui. Mažinti pajamų nelygybę, skurdą ir socialinę atskirtį, be kita ko, gerinant mokesčių ir socialinių išmokų sistemos struktūrą.

2. Gerinti visų švietimo ir mokymo sistemos lygmenų, įskaitant suaugusiųjų mokymąsi, kokybę ir didinti jų efektyvumą. Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, įperkamumą ir sistemos efektyvumą.

3. Vykdamas su investicijomis susijusią ekonominę politiką sutelkti dėmesį į inovacijas, energijos ir išteklių naudojimo efektyvumą, darnų transportą ir energijos jungtis, atsižvelgiant į regioninius skirtumus. Skatinti našumo augimą didinant viešųjų investicijų efektyvumą. Sukurti nuoseklią politikos priemonių sistemą, skirtą mokslo ir verslo bendradarbiavimui skatinti ir mokslinių tyrimų bei inovacijų politikos įgyvendinimo agentūroms konsoliduoti.

Pristatydamas EK pateiktas rekomendacijas, V. P. Andriukaitis pažymėjo, jog kasmet Komisijos teikiamų rekomendacijų rengimo metodika vis tobulėja, jos yra vertingas instrumentas, padedantis siekti gilesnės integracijos tarp ES valstybių narių. Komisijos narys pabrėžė, kad mūsų šaliai būtinos sisteminės, strategine vizija apie šalies ateities pažangą grįstos reformos. Tam reikalinga konsoliduoti Vyriausybės, prezidentūros ir Seimo pastangas, į diskusijas dėl socio-ekonominės pažangos būtina įtraukti ir privataus verslo subjektus.

Komiteto nariai, išklausę Komisijos nario ir posėdyje dalyvavusių atsakingų ministerijų pateiktą informaciją, kėlė Vyriausybės rengiamų reformų įgyvendinimo dokumentų kokybės klausimą, diskutavo apie galimybes pereiti prie spartesnių šaliai teikiamų rekomendacijų įgyvendinimo tempų, akcentavo vykdomų struktūrinių reformų tvarumo problematiką. Komitetas nusprendė prašyti Vyriausybės pateikti konsoliduotą poziciją, o prireikus ir konkrečius pasiūlymus dėl priemonių mokesčių bazei plėsti ir didesnio BVP perskirstymo per biudžetą galimybių socialinės ir sveikatos apsaugos, švietimo ir kitų sričių finansavimui padidinti, kaip siūloma EK pateiktose rekomendacijose.

V. DALYVAVIMAS TEISĖKŪROS PROCESU

1. Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos“ projekto

2019 m. kovo 13 d. posėdyje Komitetas svarstė Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos“ projektą Nr. XIIIP-3267 ir priėmė išvadą Nr. 100-P-18, kurioje bendru sutarimu pritarė Seimo nutarimo projektui be pasiūlymų. Kartu Komitetas nusprendė, Jungtinei Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystei (toliau – JK) išstojant iš ES be susitarimo, atkreipti Seimo dėmesį į tai, kad artimiausiu laiku Vyriausybė pateiks Seimui įstatymų projektą, susijusių su JK išstojimu iš ES be susitarimo, paketą. Šie įstatymų projektai, atsižvelgiant į jų svarbą, reikšmę ir įsigaliojimo datą, Seime turėtų būti svarstomi prioriteto tvarka.

Rengiant Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos projektą, Komitetas, atsižvelgdamas į Vyriausybės kanceliarijos pateiktą informaciją dėl įstatymų, perkeliančių ir (arba) įgyvendinančių ES

teisės aktų nuostatas, projektų, kuriuos būtina priimti Seimo pavasario sesijoje, pasiūlė Seimo posėdžių sekretariatui į Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programą įtraukti 12 prioritetinių įstatymų projektų (kartu su lydinčiais – 24), susijusių su ES teisės perkėlimu ir (ar) įgyvendinimu, iš kurių 3 projektai buvo susiję su pradėta ES teisės pažeidimo procedūra, 8 projektai - su visišku direktyvų perkėlimu ir įgyvendinimu, 1 projektas susijęs su reglamentų, sprendimų ir kitų teisės aktų įgyvendinimu. Visi Komiteto teikti pasiūlymai į Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos projektą buvo įtraukti.

2. Dėl Europos reikalų komiteto pritarimo Seimo protokolinio nutarimo projektui Nr. XIIP-3761 „Dėl pritarimo Virginijaus Sinkevičiaus kandidatūros siūlymui į Europos Komisijos narius“

Komitetas, vadovaudamasis *Seimo statuto 180²⁰ straipsniu*, 2019 m. rugpjūčio 20 d. neeiliniame posėdyje svarstė Virginijaus Sinkevičiaus kandidatūrą į EK narius ir priėmė išvadą Nr. 100-P-76, kurioje pritarė Lietuvos Respublikos Seimo protokolinio nutarimo „Dėl pritarimo Virginijaus Sinkevičiaus kandidatūros siūlymui į Europos Komisijos narius“ projektui Nr. XIIP-3761“.

V. TARPPARLAMENTINIS BENDRADARBIAVIMAS, SVARBIAUSI KOMITETO VIZITAI

1. COSAC posėdžiai

COSAC plenarinis posėdis. Ataskaitiniu laikotarpiu vyko 2019 m. pirmąjį pusmetį ES Tarybai pirmininkavusios Rumunijos surengtas COSAC plenarinis posėdis. Š. m. birželio 23-25 d. Bukarešte vykusiam susitikime dalyvavo Komiteto delegacija, vadovaujama komiteto nario Virgilijaus Poderio. V. Poderys, kalbėdamas konferencijoje, pabrėžė, kad Lietuvos augimo strategija yra pagrįsta produktyvumo ir konkurencingumo didinimu. Lietuvos verslas plečiasi į tokius žiniomis pagrįstus sektorius, kaip biotechnologijos, lazerių gamyba, elektronika ir informacinės technologijos. Lietuva planuoja, kad iki 2020 m. mūsų šalyje s veiks 53 proc. inovatyvių įmonių.

Diskusijoje dalyvavusi Komiteto narė Virginija Vingrienė atkreipė dėmesį, kad žiedinė ekonomika yra esminė inovacija, apimanti visas kitas inovacijų sritis. Tai prioritetinis iššūkis, turintis atsirasti ES inovacijų politikos prioritetų viršūnėje. Sprendžiant ne tik aplinkosaugos, klimato kaitos padarinių ir taršos mažinimo bei ribotų išteklių taupymo problemas, bet ir ekonominius bei socialinius klausimus, reikalinga visiškai išnaudoti naujas, perspektyvias galimybes. Šiuos iššūkius būtina vertinti kaip išskirtinį šansą pažangos, naujos ekonomikos, naujovių, augimo proveržiui.

COSAC konferencijos darbotvarkėje buvo ES tarptautinės prekybos santykių perspektyvų, ES ir Jungtinės Karalystės santykių ateities *Brexit* kontekste, Europos švietimo erdvės kūrimo, nacionalinių parlamentų vaidmens skatinant inovacijomis, technine pažanga ir socialine Europa grįstos ekonomikos plėtrą, klausimai.

COSAC pirmininkų susitikimas. Š. m. liepos 20-21 d. Helsinkyje vyko COSAC pirmininkų susitikimas, surengtas pirmininkavimą ES Tarybai nuo š. m. liepos 1 d. perėmusios Suomijos. Susitikime COSAC aptarti pirmininkavimą ES Tarybai pradėjusios Suomijos pirmininkavimo prioritetai ir būsimasis daugiametis ES biudžetas. Susitikimo dalyviai diskutavo perėjimo prie klimatui neutralios ekonomikos, ES teisės viršenybės užtikrinimo, tinkamo finansavimo tradicinėms ES politikoms ir naujiems ES kylantiems iššūkiams spręsti klausimais. COSAC pirmininkų susitikime dalyvavęs Komiteto pirmininko pavaduotojas Žygimantas Pavilionis, kalbėdamas apie ES klimato politikos tikslus, ypatingai pabrėžė energetinio saugumo stiprinimą regione ir Lietuvos kaimynystėje statomos Astravo AE keliamą pavojų visai ES. Diskusijoje apie Suomijos pirmininkavimo prioritetus, Ž. Pavilionis atkreipė dėmesį į pozityvias Vakarų Balkanų

valstybių narystės ES proceso tendencijas, kurios žymi plėtros klausimo sugrįžimą į ES darbotvarkę, ir akcentavo, kad šiame kontekste Rytų Partnerystės klausimas taip pat turi išlikti ES darbotvarkės prioritetu, taip užtikrinant ES geografinį ir geopolitinį vientisumą bei regiono stabilumą. Diskusijoje apie tai, kokio biudžeto reikėtų siekiant sėkmingai įgyvendinti ES politikas ir pasiekti ambicingų ES tikslų, Ž. Pavilionis įvardijo Lietuvai svarbiausius prioritetus būsimoje Daugiametėje finansinėje programoje. Jis išskyrė pakankamą dviejų pagrindinių ES investicijų ir paramos Lietuvai ramsčių - Sanglaudos ir Bendros žemės ūkio politikos finansavimą, būtinybę užtikrinti sėkmingą Lietuvai ypač svarbių euro-integracinių projektų įgyvendinimą, savalaikį ir kokybišką Ignalinos AE uždarymo proceso užbaigimą.

2. Kitos Europos reikalų komiteto komandiruotės

Komiteto pirmininko pavaduotoja Aušra Maldeikienė ir Komiteto nariai Virgilijus Poderys ir Kęstutis Masiulis 2019 m. kovo 31 d. – balandžio 2 d. dalyvavo *tarpparlamentinėje konferencijoje „Europos Sąjungos ateitis“* Bukarešte (Rumunija).

Komiteto pirmininko pavaduotoja Aušra Maldeikienė ir Komiteto narys Bronius Markauskas 2019 m. kovo 18–21 dienomis dalyvavo tarpparlamentiniame susitikime *„Bendroji žemės ūkio ir sanglaudos politika“* Bukarešte (Rumunija).

Komiteto pirmininko pavaduotojas Andrius Kubilius 2019 m. kovo 24–25 dienomis dalyvavo *12-ajame Baltijos jūros šalių forume „Baltijos jūros regiono ateities iššūkiai“* Turku (Suomijos Respublika).

Komiteto nariai Egidijus Vareikis ir Emanuelis Zingeris 2019 m. balandžio 1–2 dienomis dalyvavo *tarpparlamentiniame susitikime „ES užsienio ir saugumo politikos šių dienų iššūkiai“* Briuselyje (Belgijos Karalystė).

Komiteto narę Rūta Miliūtė 2019 m. balandžio 14–17 dienomis dalyvavo *tarpparlamentinėje jaunųjų parlamentarų konferencijoje* Podgoricoje (Juodkalnija).

Komiteto pirmininko pavaduotojas Andrius Kubilius 2019 m. balandžio 21–23 dienomis dalyvavo *susitikimuose su Ukrainos valdžios atstovais ir pristatyti Lietuvos politines iniciatyvas „Ukraina 2027“ ir „Naujasis Europos planas Ukrainai“* Kijeve (Ukraina).

Komiteto nariai Audronius Ažubalis ir Jonas Jarutis rugsėjo 4–6 dienomis dalyvavo *tarpparlamentinėje konferencijoje užsienio ir saugumo politikos klausimais* Helsinkyje (Suomijos Respublika).

Komiteto narys Audronius Ažubalis 2019 m. rugsėjo 8–9 dienomis dalyvavo *tarpparlamentinėje konferencijoje prieglobsčio ir imigracijos klausimais* Helsinkyje (Suomijos Respublika).

Komiteto pirmininko pavaduotoja Rasa Budbergytė ir Komiteto narys Virgilijus Poderys 2019 m. rugsėjo 8–10 dienomis dalyvavo *tarpparlamentinėje konferencijoje ekonominės ir pinigų sąjungos klausimais* Hagoje (Nyderlandų Karalystė).

VI. KOMITETO ORGANIZUOTI SUSITIKIMAI

1. *Susitikimas su Rumunijos Parlamento Parlamentinės draugystės su Lietuva grupės delegacija*

2019 m. balandžio 16 d. įvyko Komiteto narių susitikimas su Rumunijos Parlamento Parlamentinės draugystės su Lietuva grupės delegacija. Susitikimo metu buvo kalbama apie Lietuvos patirtį kovojant su dezinformacija ir propaganda, populizmu, euroskepticizmu, taip pat – pensijų sistemos iššūkiai, naujos užimtumo formos ir kt.

2. *Susitikimas su Juodkalnijos Skupštinės Pirmininko pavaduotoju Genci Nimanbegu ir Juodkalnijos Skupštinės Draugystės su Lietuvos parlamentu grupės delegacija*

2019 m. birželio 17 d. įvyko Komiteto narių susitikimas su Juodkalnijos Skupštinės Pirmininko pavaduotoju Genci Nimanbegu ir Juodkalnijos Skupštinės Draugystės su Lietuvos parlamentu grupės delegacija. Susitikimo metu aptarti Lietuvos ir Juodkalnijos bendradarbiavimo, ekonominiai, ES integracijos ir kiti klausimai.

Juodkalnijos Draugystės su Lietuvos parlamentu grupės delegacija į Lietuvą atvyko atsakomojo vizito. Seimo Tarpparlamentinių ryšių su Juodkalnija grupės delegacija Juodkalnijos sostinėje Podgoricoje lankėsi praėjusių metų rudenį.

3. *Kiti susitikimai*

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko daugybė kitų Komiteto pirmininko, ir jo pavaduotojų, susitikimų su ambasadoriais bei kitais svarbiais asmenimis.

VII. KITI KOMITETO RENGINIAI

Iškilmingas minėjimas, skirtas Lietuvos 15 metų narystei Europos Sąjungoje ir Europos dienai. 2019 m. gegužės 9 d. Seime įvyko iškilmingas minėjimas, skirtas Lietuvos 15 metų narystei ES ir Europos dienai paminėti. Renginyje Europos dienos proga savo ir Seimo vardu sveikino Seimo Pirmininkas Viktoras Pranckietis ir Prezidentas Valdas Adamkus. Iškilmingame minėjime kalbas sakė Lietuvoje viešintys Lenkijos Respublikos Seimo Pirmininkas Marekas Kuchcinskis (Marek Kuchciński) ir Senato Pirmininko pavaduotojas Bogdanas Borusevičius (Bogdan Borusewicz). Įžvalgomis apie Lietuvos narystę ES ir ES ateitį iškilmingame renginyje taip pat dalijosi Seimo nariai Gediminas Kirkilas ir Andrius Kubilius, užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, Europos Parlamento narys, vyriausiasis derybininkas dėl Lietuvos narystės ES Petras Auštrevičius ir Europos Parlamento narė, Europos reikalų ministrė (1996–1998 m.) Laima Liucija Andrikienė.

VII. DARBO GRUPĖS

Komitetas rengė Europos reikalų komiteto 2016 m. gruodžio 21 d. posėdžio Nr. 100-P-133(26) sprendimu pratestos Europos reikalų komiteto ir Ekonomikos komiteto Darbo grupės, kuri vykdo projekto „*Rail Baltica*“ įgyvendinimo parlamentinę kontrolę, posėdžius, į kuriuos kvietė projektą vykdančių ir įgyvendinančių institucijų atstovus, Lietuvos valstybės kontrolės ir Prezidento kanceliarijos atstovus. Darbo grupė posėdžiuose apsvairstė daugiašalio projekto „*Rail Baltica*“ įgyvendinimo aktualijas: projekto finansavimo būsimoje daugiametėje programoje perspektyvas, projekto įgyvendinimo gairių, būsimos geležinkelio infrastruktūros valdymo ir kt. klausimus.

Komitetas rengė Darbo grupės, kuri vykdo parlamentinę kontrolę Baltijos valstybių elektros tinklų sinchronizacijos su KET bei Vyriausybės patvirtinto plano, skirto apsisaugoti nuo Baltarusijoje

statomos nesaugios Astravo branduolinės elektrinės, įgyvendinimo ir susijusiais klausimais, veiklą. Darbo grupė su Energetikos ministerijos atstovais ir už sinchronizacijos projekto įgyvendinimą atsakingomis institucijomis, valstybės saugumo departamento atstovais uždaruose posėdžiuose svarstė klausimus dėl kompleksinio Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos stabilumo užtikrinimo ir sujungimo su kontinentinės Europos tinklais plano projekto ir dėl būtinųjų priemonių, skirtų apsaugoti nuo nesaugios branduolinės elektrinės, kuri yra statoma Baltarusijos Respublikoje ir kuri kelia grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai, įgyvendinimo veiksmų plano parlamentinės kontrolės. Darbo grupė apsvaustė ir pateikė Vyriausybei pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos integracijos į Europos elektros energetikos sistemas įstatymo Nr. XI-2052 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-3392 ir Vyriausybės patvirtintos prisijungimo sutarties prie Europos tinklų ir techninių prisijungimo sąlygų.

Komitetas surengė vieną Komiteto 2018 m. lapkričio 21 d. protokoliniu sprendimu Nr. 100-P-108 sudarytos darbo grupės „Padedančios komitetui vykdyti parlamentinę kontrolę ES fondų investicijų Lietuvoje srityje“ posėdį. Darbo grupės tikslas - įsigilinti į ES fondų investicijų Lietuvoje problematiką. 2019 m. balandžio 10 d. darbo grupė surengė posėdį, kuriame nutarė dėl darbo grupės darbo tvarkos ir nagrinėtinų klausimų artimiausiems posėdžiams. Komitetas, vykdydamas ES struktūrinių fondų lėšų panaudojimo parlamentinę kontrolę, nusprendė pakviesti į darbo grupės posėdžius ministerijas, susiduriančias su ES fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimo sunkumais, taip pat didžiųjų miestų savivaldybių atstovus, kurie pristatytų informaciją apie ES fondo lėšų panaudojimą, problemas bei iššūkius. Darbo grupės posėdžiai rengiami pagal poreikį.

Europos reikalų komiteto pirmininkas



Gediminas Kirkilas

Parengė: Europos reikalų komiteto biuras

Europos tautu komiteto biuro
veikl.

RĀJ. GONEVICIŪTĒ

2019-09-25